

Sosialpedagogikkurin er í brennideplinum hjá Pedagogfelagnum í vár, og í tí sambandinum prenta vit fyra greinar um ymisk sosialpedagogisk virkisøki. Fyrsta greinin var í blaðnum mánadagin, og er hetta tí onnur greinin í røðini. Hinar báðar koma í blaðið næstu tvey vikuskiftini. Tað er journalisturin Grækaris D. Magnussen, ið skrivur greinarnar.

Skúlin í Runavík: Børn við serligum avbjóðingum

"Inklusjón er týðningarmikil. Og fyri meg er ongin ivi um, at tað er rætt at lata børn við menningartarni koma inn í sonevnda "normaløkið", altso, inn í vanligu skúlarnar," sigur Harry Knudsen, námsfrøðingur.

Grækaris Djurhuus
Magnussen - PRESS

Hann hevur áhuga fyri menniskjum. Hvussu menniskju hava tað, hvussu tey bera seg at, og hvussu tey verða viðfarin. Og hvørjar møguleikar, vit sum samfelag, geva hvørjum øðrum.

Í stovuni hanga fleiri málningar. Harry Knudsen hevur gjørt teir flestu. Myndirnar eru av fólki, andlitsmyndir, eisini av egnu familju síni. Harry Knudsen er ikki bara námsfrøðingur við serligum áhuga fyri sosiala økinum, hann er eisini listarmaður. Í serliga rúmi sínum í kjallaranum stendur eitt ótal av málningum, m.a. eitt av miðflokkaðum, Jenisi av Rana, Bill Justinussen og Karsteni Hansen. Her eru eisini fleiri myndir av øðrum politikarum. Ja, her er ein rúgva av málningum av fólki, menniskjum. Áhugin fyri tí einstaka fornoktar seg ikki. Onki at undrast á, at hann arbeiðir við sosialpedagogikki.

Spennandi ætlan

Fyri fimm árum síðan fór ein bólkur av námsfrøðingum, lærarum, fólki innan heilsuverkið og øðrum í Runavíkar kommunu undir eina serliga ætlan: At inkludera fyra børn við autistiskum eyðkennum í ein púra vanligan flokk í Runavíkar skúla. Ein av stigtakarunum var Harry Knudsen.

"Í fyrstuni ivaðust nóg, eisini myndugleikarnir. Men tað eydnaðist okkum at fáa øll við í ætlanina, og kommunan hevur verið framúr hjálpsom í hesum arbeiðinum," sigur Harry Knudsen.

Hann er sannførdur um, at tað hevur týðning fyri tann menningartarnaða og

Her byrjaði tað, í gamla skúla, og her hava tey framvegis næmingar við serligum tørv. Á myndini: Tove Nielsen, námsfrøðingur, Harry Knudsen, námsfrøðingur, og Marita Joensen, lærari

Mynd: Grækaris Djurhuus Magnussen

alt samfelagið, at hesin næmingurin við serligum tørv verður inkluderaður í ein vanligan skúlaflokk. Hetta er tað, námsfrøðingar rópar inklusjón.

"Tað øvugta, eksklusjón, merkir t.d., at børn við menningartarni ganga í serflokum ella í serskúlum. Tað kann vera gott fyri nakrar næmingar. Men tá liva teir í einum sonevndum parallelsamfelag, teir koma ikki regluliga í samband við - og at spæla við børn, sum ganga í vanligum skúlum. Og tað kann vera rættiliga spell," heldur Harry Knudsen.

Uppgáva um ADHD og autismu

Harry Knudsen hevur tikið bachelor-prógv í námsfrøði. Høvuðsuppgávan snúði seg

um inklusjón kontra eksklusjón av børnum við ADHD og autismu. Hetta er eisini økið, hann arbeiðir við í dag.

"Okkara sjónarhorn var at inkludera børn við ADHD og autismu í normaløkið. Vit fóru inn at hyggja eftir, hvat skal til fyri at fáa tað at rigga. Og vit komu millum annað til, at tað er týðningarmikið, at normeringin. Og tað er av stórum týðningi, at jättanin eisini fylgir við tímatalinum, annars riggar ikki, sigur hann.

Alt avgerandi er eisini, at jättanin er soleiðis, at serfrøðin kemur inn ein til ein. Tað er, at ein námsfrøðingur ella annar professjónellur stuðul er inni í flokkinum fyri hvønn einstakan næming við serligum tørv.

"Tú hevur ongan møgu-

leika at lofta barninum, um jättanin ikki er ein til ein. Vit kunnu ímynda okkum, at vit hava ein næming, sum ikki megna at vera í vanligu skúlastovuni ein ávísan tíma meira enn kanska einar 20 minuttir. Er jättanin ein til ein, so kann professjónelli stuðulin taka seg aftur við næminginum eina løtu, til hann aftur er til reiðar at fara inn í flokkin. Men tað ber ikki til, um tað eru færri stuðlar enn ein til ein. Og tað er spell fyri allar partar í flokkinum. Næmingurin verður óróligur, hinir næmingarnir verða órógvad, og lærarin harmast, tí hann heldur seg ikki megna uppgávuna," sigur Harry Knudsen.

Trupulleikin kann ongan tíð vera børnini. Tað er jättanina, tað snýr seg um. Um

játtanin til barnið er í lagi, so ber eisini til at hjálpa barninum.

"Vit skulu gera okkara arbeiði so gott, at vit glíða meira og meira burtur. Í veruleikanum arbeiða vit fram ímóti, at børnini megna so væl gerandisdagin, at óneyðugt verður við okkara hjálp. Vit arbeiða á ein hátt fram ímóti at gerast arbeiðsleys, tað er í hvussu er hugsjónin," sigur hann.

Byrjaðu í gamla skúla

Tað var í 2009, at farið varð undir spennandi ætlanina í Runavíkar skúla. Fyri næmingar, onkur við autistiskum eyðkenni og onkur við ADHD, skuldu í 1. flokk.

Serútbúgvinn fólk innan økið arbeiðdu av øllum alvi fyri, at hesi fyra børn-

ini skuldu inkludera í ein vanligan skúlaflokk. Burtur úr tí arbeiðinum kom m.a. "Uppskot til námsætlan í Runavíkar kommunuskúla." Hetta var ein námsætlan innan sjálvt serstovuøkið í Runavíkar kommunuskúla. Onki slíkt tilfar var tókt frá Mentamálaráðnum.

Teirra millum, sum arbeiðdu við hesum, vóru Hugo Leo, Harry Knudsen, og Lena Jacobsen, serlærari í Runavíkar skúla. Lena Jacobsen er væl kend fyri sitt stóra arbeiði sum serlærari á økinum.

Í uppskotinum stendur m.a.: "Máluni kunnu vera langtíðarmál ella fyri styttri tíð. Fakligu máluni seta starvsfólkini, meðan mál fyri persónligu menningina verða gjørd í samráð við foreldrin. Sum dømi um menningarmál kunnu nevast mál og samskipti, sosialt virksemi og atferð, spæl og ítriv, rørslur, sansir og sjálvhjálpi."

Eftir summarfrítíðina í 2009 byrjaðu teir fimm næmingarnir í einum vanligum flokki í gamla skúla í Runavík. Samstundis fekk sertoymið eisini onnur høli í skúlanum, sum tey kundu trekkja seg aftur til, hvørja ferð, tað var neyðugt.

"Kommunan gav okkum soleiðis avbera góðar umstøður at byrja hetta arbeiðið. Og eg kann lova tær fyri, at arbeiðið hevur givið úrslit. Sást tú hesar næmingarnar, tá teir byrjaðu, so trúði tú tí ikki. Tú noyddist næstan at halda teimum fyrstu tíðina. Í dag eru næmingarnir ein fult integreraður partur av einum vanligum skúlaflokki," sigur Harry Knudsen.

Speglingin týðningarmikil

Serfrøðingar innan stuðulsøkið kunnu gera nóg. Men